

**Advies van de Raad van het BIPT  
van 30 januari 2025  
over  
het wetsvoorstel tot wijziging van het Burgerlijk  
Wetboek en van de Gas- en Elektriciteitswet wat betreft  
de verjaringstermijn voor schuldvorderingen voor  
levering van water, gas of elektriciteit en elektronische  
communicatie**

## INHOUDSOPGAVE

1.	Voorwerp.....	3
2.	Onderzoek van het wetsvoorstel .....	4
2.1.	Oorsprong van het artikel van het Burgerlijk Wetboek waarop het voorstel betrekking heeft.....	4
2.2.	Memorie van toelichting bij het wetsvoorstel .....	5
2.3.	Onderzoek van de voordelen van het wetsvoorstel .....	6
2.3.1.	<i>Bescherming van de gebruikers.....</i>	<i>6</i>
2.3.2.	<i>Preventie van laattijdige conflicten en van schuldenlast .....</i>	<i>7</i>
2.3.3.	<i>De bescherming van B2B-ondernemingen in het kader van de standaardproducten.....</i>	<i>7</i>
2.3.4.	<i>Harmonisatie met andere netwerkindustrieën .....</i>	<i>7</i>
2.4.	Onderzoek van de nadelen van het wetsvoorstel .....	8
2.4.1.	<i>Beperking van het verhaal van schuldvorderingen.....</i>	<i>8</i>
2.4.2.	<i>Toepassingsgebied van het wetsvoorstel .....</i>	<i>8</i>
2.4.3.	<i>Inflatie van rechtszaken.....</i>	<i>8</i>
3.	Conclusie .....	9

## **1. Voorwerp**

1. De commissie Economie, Consumentenbescherming en Digitalisering van de Kamer van volksvertegenwoordigers is begonnen met de bespreking van een wetsvoorstel tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek en van de Gas- en Elektriciteitswet wat betreft de verjaringstermijn voor schuldvorderingen voor levering van water, gas of elektriciteit en elektronische communicatie (Parl. st. Kamer, *G.Z.*, 56, 0457/001).
2. Na deze bespreking hebben de leden van de commissie de wens geuit om een schriftelijk advies van het BIPT over dit document te krijgen. Het verzoek werd op 12 december 2024 aan het BIPT doorgegeven.
3. Het verzoek was ook gericht tot de volgende instanties: Agoria, Belgaqua, CREG, FEBEG, FOD Economie, Nationale Kamer Gerechtsdeurwaarders, staatssecretaris voor Consumentenbescherming, Test-Aankoop.
4. Dit advies wordt verstrekt conform artikel 14, § 1, 1<sup>o</sup>, van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector:

## **2. Onderzoek van het wetsvoorstel**

### **2.1. Oorsprong van het artikel van het Burgerlijk Wetboek waarop het voorstel betrekking heeft**

5. Artikel 2272, tweede lid, van het oude Burgerlijk Wetboek bepaalt:

*"(...) Schuldvorderingen wegens levering van goederen en diensten via distributienetten voor water, gas of elektriciteit of de levering van elektronische communicatiediensten of omroeptransmissie- en omroepdiensten via elektronische communicatienetwerken verjaren na verloop van vijf jaren".*

6. Dit lid is ingevoegd bij de wet van 6 juli 2017 houdende vereenvoudiging, harmonisering, informatisering en modernisering van bepalingen van burgerlijke recht en van burgerlijk procesrecht alsook van het notariaat, en houdende diverse bepalingen inzake justitie, artikel 48.

7. De memorie van toelichting bij deze wet van 2017 verduidelijkt het volgende:

*"De wijziging aan artikel 2277 van het Burgerlijk Wetboek beoogt de schuldvorderingen voor de levering van elektriciteit, gas, water, elektronische communicatiediensten en omroeptransmissie- en omroepdiensten expliciet te onderwerpen aan een identieke verjaringstermijn van vijf jaar. Deze goederen en diensten hebben gemeen dat ze worden geleverd bij de klant via een fysiek netwerk en dat de facturatie periodiek gebeurt. Tot voor kort beschouwde de meerderheid van de bodemrechters dat schuldvorderingen voor de levering van water, elektriciteit en gas verjaren na vijf jaar voor zover ze met de periodiciteitsvoorwaarden van artikel 2277 betaalbaar zijn. Ook het Grondwettelijk Hof sprak zich in die zin uit over schulden die verband houden met de levering van water (GwH, arrest nr. 15/2005 van 19/01/2005). Het Grondwettelijk Hof en het Hof van Cassatie bevestigden dit verder voor schulden die verband houden met mobiele telefonie (GwH, arrest nr. 13/2007 van 17/01/2007; Cass., arrest C.09 0410.F van 25/01/2010). Sinds het arrest van het Hof van Cassatie van 8 januari 2015, wordt er vanuit een bepaalde hoek evenwel gepleit voor de toepassing van de eenjarige verjaringstermijn van artikel 2272, tweede zinsdeel, van het Burgerlijk Wetboek op de vorderingen tot betaling van facturen voor levering van energie aan huishoudelijke klanten. Door een dergelijke lezing van dit arrest ontstaat niet alleen onduidelijkheid, maar ontstaan tevens een aantal praktische problemen, eigen aan deze sector. Deze praktische aspecten zijn niet alleen problematisch voor de sector, maar mogelijk ook voor hun huishoudelijke klanten. Om de problemen die uit dit arrest voortvloeien ongedaan te maken, is een wijziging van art. 2277 van het Burgerlijk Wetboek aangewezen. Het nieuwe tweede lid van artikel 2277 wil de verjaring van de schuldvorderingen van de leveranciers van de zogenaamde "public utilities", of openbare nutsvoorzieningen, op een uniforme manier regelen, onafhankelijk van het type klant (huishoudelijk of professioneel) en van het type factuur (tussentijdse voorschotfactuur of afrekening) en de kwalificatie van hun leveringen (diensten of goederen). Deze unieke termijn streeft naar vereenvoudiging en consistentie. Ze is namelijk ook van toepassing op distributienetwerkbeheerders in het geval dat ze rechtstreeks elektriciteit of gas aan de eindklant leveren, in overeenstemming met de openbare dienstverplichtingen zoals in de relevante sectorale wetgeving bepaald.*

*Dit nieuw artikel is alleen van toepassing op de wettelijke leveringen. Leveringen door netwerkbeheerders, of een andere persoon, die het gevolg zijn van een onrechtmatig verbruik (zoals manipulatie van de meter of verbruik zonder overeenkomst of wettelijke verplichting) vallen dus niet onder dit nieuw artikel. De verjaring van deze schuldvorderingen valt nog steeds onder het gemeen recht (art. 2262bis, § 1, lid 1, van het Burgerlijk wetboek)<sup>1</sup>.*

## 2.2. Memorie van toelichting bij het wetsvoorstel

8. Het wetsvoorstel waarover dit advies gaat, wil de verjaringstermijn voor schuldvorderingen voor de levering van water, gas, elektriciteit of elektronische-communicatiediensten verkorten van vijf tot twee jaar. Bovendien zou een uiterste datum voor de facturering met terugwerkende kracht worden ingevoerd om het probleem van de laattijdige facturering in de energiesector aan te pakken.
9. Dit voorstel neemt, met enkele wijzigingen, oude wetsvoorstellen over die reeds beoogden de verjaringstermijn voor schuldvorderingen voor de levering van water, gas, elektriciteit of elektronische-communicatiediensten op twee jaar in plaats van vijf jaar vast te stellen, door artikel 2277 van het oude Burgerlijk Wetboek te wijzigen<sup>2</sup>, en die volgden na de harmonisatie op vijf jaar die is vastgesteld bij de voornoemde wet van 6 juli 2017.
10. Het doel van dit wetsvoorstel is dus deze periode in het belang van de gebruiker te verkorten tot twee jaar.
11. In de toelichting wordt het volgende geschreven:

*"Momenteel komt het niet zelden voor dat de dagvaarding net voor het verstrijken van de termijn van vijf jaar gebeurt voor verbruik dat vaak veel ouder is dan vijf jaar, en de facturen worden vaak pas een aantal maanden of jaren na het moment van verbruik zelf opgesteld. Een termijn van twee jaar lijkt meer aanvaardbaar voor de consument die niet enkel een reeks documenten moet bewaren (ter controle van de afrekening) maar die in voorkomend geval ook nog de mogelijkheid moet kunnen hebben om bij zijn bank de nodige rekeninguittreksels op te vragen. Deze termijn is ook redelijk voor de leveranciers zelf. Hij is lang genoeg om hun toe te laten een jaarafrekening te maken en hun jaarlijkse factuur op te stellen, en eventueel de nodige rechtzettingen te doen. Op die manier kan ook eventuele betalingsachterstand sneller aangepakt worden en opende schuld vermeden worden. Bovendien stemt de termijn van twee jaar overeen met de verjaringstermijn voor geneeskundige verstrekkingen, diensten en goederen voorzien in artikel 2277bis van het Burgerlijk Wetboek".*

12. Het wetsvoorstel weidt vervolgens uit over kwesties die eigen zijn aan de energiesector. Over deze aspecten kan het BIPT geen standpunt innemen en het zal alleen de bepalingen onderzoeken die onder zijn bevoegdheid vallen en van toepassing kunnen zijn op de facturering inzake elektronische-communicatiediensten in de zin van artikel 2, 5°, van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie. Wij herinneren eraan dat het aan de wetgever is om te beslissen in het debat over de opportuniteit van het wetsvoorstel, waarbij de voor- en nadelen ervan tegenover elkaar moeten worden afgewogen.

<sup>1</sup> Parl. st. Kamer, G.Z., 54, 2259/001

<sup>2</sup> Parl. st. Kamer, G.Z., 55, 0336/001 en Parl. st. Kamer, G.Z., 54, 2781/001.

13. Het dispositief van het wetsvoorstel, in zoverre het betrekking kan hebben op elektronische-communicatiediensten, bepaalt het volgende:

*"Art. 2. In artikel 2277, tweede lid, van het Oud Burgerlijk Wetboek, ingevoegd bij de wet van 6 juli 2017, worden de woorden "na verloop van vijf jaren" vervangen door de woorden "na verloop van twee jaar vanaf de datum van de factuur. Indien het overleggen van een jaarlijkse afrekening voorgeschreven is bij wet, besluit of overeenkomst vangt de termijn aan op de datum van deze factuur.*

(...)

*Art. 5. Binnen de maand na de inwerkingtreding van deze wet richten de ondernemingen op wiens facturen de artikelen 2 en 3 van toepassing zijn, een brief aan elke klant om deze te informeren over de nieuwe regels. Deze ondernemingen maken de nieuwe regels ook bekend op hun website.*

*Art. 6 De verjaringstermijn van de rechtsvorderingen ontstaan voor de inwerkingtreding van deze wet, begint te lopen vanaf de datum van de inwerkingtreding. De totale duur van de verjaringstermijn bedraagt niet meer dan 5 jaar".*

## **2.3. Onderzoek van de voordelen van het wetsvoorstel**

### **2.3.1. Bescherming van de gebruikers**

14. Het BIPT deelt het belang van het wetsvoorstel voor de consumentenbescherming en is van mening dat de verkorting van de verjaringstermijn voor facturen voor elektronische-communicatiediensten daarvoor een goede zaak is. Deze verkorting vergemakkelijkt immers het dagelijkse beheer van de consument door de verjaringstermijn te verkorten, waardoor de taken van het verzamelen van attesten, het controleren van de afrekeningen en het formuleren van eventuele bezwaren worden vereenvoudigd. Alleen al vanuit het oogpunt van het bewaren van de documenten die nodig zijn voor de controle van de verzoeken van de operatoren, lijkt het gewoon niet redelijk te verwachten dat consumenten meer dan twee jaar na de gebeurtenissen alle verzoeken om correcties of aanvullingen op facturen vanwege hun leveranciers kunnen behandelen.
15. Bovendien moedigt de verkorting van de verjaringstermijn de aanbieders van diensten aan hun procedures voor klachtenbeheer te optimaliseren, waardoor ze efficiënter worden. Deze optimalisatie moet het mogelijk maken om zuiver administratieve geschillen in verband met materiële fouten of technische factureringsproblemen te verminderen, waardoor het dagelijkse beheer van de gebruikers wordt vergemakkelijkt.
16. Ten slotte moedigt artikel 119 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie operatoren reeds aan om een zekere mate van efficiëntie te bereiken door te voorzien in een gradatie van de maatregelen die moeten worden genomen in geval van onbetaalde facturen. Na een reeks herinneringen of beperkingen van de dienst kan uiteindelijk de dienst worden onderbroken. Dit betekent dat de schulden voor elektronische communicatie de facto beperkt zijn in de tijd. Een te lange verjaringstermijn behouden is daarom weinig zinvol.

### **2.3.2. Preventie van laattijdige conflicten en van schuldenlast**

17. Kortere verjaringstermijnen voorkomen situaties die eindeloos duren, het ontstaan van nalatigheidsinteressen en de mogelijkheid voor ondernemingen om een reeks van schuldvorderingen als speculatieve producten door te verkopen zonder te hebben geprobeerd de situatie in der minne te schikken. Dit maakt het mogelijk om de groeiende onzekerheid wegens het verstrijken van de tijd te bestrijden.

### **2.3.3. De bescherming van B2B-ondernemingen in het kader van de standaardproducten**

18. De tekst van het voorstel gaat verder dan louter consumentenbescherming, maar is de facto ook van toepassing op alle soorten gebruikers, met inbegrip van B2B-debiteuren. Het voorstel draagt dus niet alleen bij tot de bescherming van de consumenten, maar ook tot die van ondernemingen, wat betreft hun facturen – leveranciersrekeningen – voor elektronische-communicatieproducten, wanneer zij standaardcontracten sluiten.

### **2.3.4. Harmonisatie met andere netwerkindustrieën**

19. Het wetsvoorstel beoogt een gemeenschappelijke verkorting van de verjaringstermijn in te voeren voor schuldvorderingen voor de levering van diensten van de netwerkindustrieën, namelijk de levering van gas, elektriciteit, water en elektronische communicatie.
20. Het op één lijn brengen van al deze diensten is een noodzaak om te voorkomen dat voor sommige netwerkindustrieën afwijkende regelingen worden toegepast en niet voor andere. Het is van belang dat de termijnen op elkaar worden afgestemd om de consistentie, leesbaarheid en vereenvoudiging te vergroten voor standaardverbruiksdiensten op deze gebieden. Het zou niet juist zijn om te beweren dat elektronische communicatie een andere weg moet volgen dan voor andere netwerkindustrieën. Elke geharmoniseerde regeling draagt bij tot de wettelijke afwezigheid van discriminatie. Zelfs als er meer argumenten zouden zijn om deze verkorting van de termijn te ondersteunen, ten gunste van een specifieke netwerkindustrie, zou er dan ook geen objectieve reden zijn voor de elektronische-communicatiesector om van deze beperking af te wijken.

## **2.4. Onderzoek van de nadelen van het wetsvoorstel**

### **2.4.1. Beperking van het verhaal van schuldvorderingen**

21. Door de termijn te verkorten kunnen sommige bedrijven meer moeilijkheden ondervinden om hun proces voor het verhalen van onbetaalde facturen te beperken doordat ze vastgesteld wordt op een periode van twee jaar in plaats van vijf jaar.
22. De beoogde wijziging kan ook meer impact hebben op de kleinste structuren die minder op dit soort wijzigingen kunnen reageren, gelet op de investering die een procesverandering voor hen betekent. Dit kan leiden tot verlies als gevolg van de uitgifte van te late facturen, en tot minder voorspelbaarheid van hun kasstromen en daarmee hun bedrijfsmodellen.

### **2.4.2. Toepassingsgebied van het wetsvoorstel**

23. Zoals wij al hebben benadrukt, strekt de tekst van het wetsvoorstel zich niet alleen uit tot de consumenten, maar ook tot de B2B-contracten. In de praktijk worden de contracten tussen ondernemingen met betrekking tot grote volumes echter per geval gesloten en voorzien zij in bijzondere voorwaarden, met name wat de betaling betreft. Het effect van de verkorting van de verjaringstermijn op die contracten is marginaal.

### **2.4.3. Inflatie van rechtszaken**

24. Een verkorting van de verjaringstermijn kan een paradoxaal effect hebben. Om efficiënt te zijn en geen afstand te doen van hun rechten, zullen de operatoren met dit systeem sterker worden gestimuleerd om bij het gerecht bewarende maatregelen in te stellen, waardoor het aantal rechtszaken zou kunnen toenemen en bijgevolg het aandeel minnelijke schikkingen zou kunnen afnemen.

### 3. Conclusie

25. Het wetsvoorstel "tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek en van de Gas- en Elektriciteitswet wat betreft de verjaringstermijn voor schuldvorderingen voor levering van water, gas of elektriciteit en elektronische communicatie", behoeft geen commentaar wat de juridische aspecten betreft.
26. Als sectorale regelgevende instantie bevordert het BIPT de belangen van de burgers door een hoog beschermingsniveau voor eindgebruikers te waarborgen via de nodige sectorspecifieke regels<sup>3</sup>. In dat opzicht heeft het BIPT geen bezwaar tegen het formuleren van de beoogde doeleinden. De opportuniteit van dit voorstel is echter een debat dat de wetgever moet voeren.
27. Het BIPT vestigt de aandacht van de wetgever echter op het evenwicht tussen de belangen dat moet worden gevonden, rekening houdende met het bovenstaande, en vraagt het om niet de aanpassingen uit het oog te verliezen die nodig zouden kunnen zijn om ook rekening te houden met de belangen van de betrokken ondernemingen.
28. In dit verband moeten enerzijds de consumentenbescherming dankzij de vereenvoudiging van het dagelijkse beheer van de gebruikers door de verjaringstermijn te verkorten, de harmonisatie van de sector van de netwerkindustrieën, de preventie van de laattijdige conflicten en de schuldenlast, worden vergeleken met anderzijds de grenzen inzake het verhaal van schuldvorderingen, de risico's van inflatie van de geschillen en het brede toepassingsgebied dat rechtspersonen zowel begunstigden als debiteuren van het systeem maakt.

Bernardo Herman  
Lid van de Raad

Peggy Valcke  
Lid van de Raad

Stefaan Vyverman  
Lid van de Raad

Michel Van Bellinghen  
Voorzitter van de Raad

---

<sup>3</sup> Artikel 6, 4<sup>o</sup>, van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie.